

Списък на дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги

предоставяни от ТП „ДГС Гърмен“

(в изпълнение на Критерий 5.1 от Национален стандарт за отговорно управление на горите в България)

1. Материални продукти и услуги

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: храна, дървесина и др.

1. Дървесина

Средногодишното ползване на строителна дървесина и дърва за огрев по ГСП от 2020 г. е 45 436 м³, в т.ч. 10 334 м³ дърва. Средногодишната продажба на дърва за огрев от промишлен дърводобив е 5 000 м³. Средногодишната продажба на дърва за огрев за физически лица, вкл. по тарифа на корен, е 5 500 м³. През 2022 г. се очаква да има по-голямо търсене на дърва за огрев /около 6 500 м³/, поради поскъпване на останалите алтернативни източници за отопление.

2. Недървесни продукти

В района на стопанството има добри условия за събиране на гъби, билки и горски плодове. Ежегодните им количества са променливи, като през настоящата година се предвиждат следните количества:

- борина от пънове - 200 кг.;
- коледни елхи - 300 бр.;
- иглолистни шишарки - 500 кг.;
- диворястящи гъби – 800 кг.;
- горски плодове – 800 кг

- Лов - съгласно одобрени планове за ползване, след извършена таксация на дивеча, която се провежда всяка година. Видовете дивеч срещащ се на територията на ТП "ДГС Гърмен" са: сърна, дива свиня, сив заек, вълк, лисица, дива котка /защитен вид/, златка /защитен вид/, белка, язовец, глухар, лещарка /защитен вид/, яребица и планински кеклик. Ръководството на ТП ДГС Гърмен и ЛРД на територията на ТП ДГС Гърмен са в много добра комуникация, като всяка година преди откриване на ловния сезон се осъществяват срещи, на които се обсъждат редица важни въпроси, касаещи организацията и правилното провеждане на ловните излети и изискванията на ЗЛОД и ППЗЛОД.

- Паша - средногодишно на територията на стопанството се издават разрешителни за паша, за около 500 броя рогат добитък и 500 броя овце.

Социалните функции на горите на територията на ТП "ДГС Гърмен" са от значение за местното население съгласно определението за ВКС 5, но съгласно изискванията за тази категория, и от получените мнения и данни на местните власти и заинтересовани страни, може да се направи извода, че няма критична зависимост и безалтернативност на местното население по отношение на който и да е от елементите на ВКС 5 на територията ДГС Гърмен.

3. Достъп до генетични ресурси

На територията на ТП "ДГС Гърмен" има обособени 45 броя семепроизводствени насаждения за бял бор и смърч. На територията на стопанството има 3 /три/ генеративни градини – подотдели: 41 „п“, 41 – „р“ и 80 „ф“ . От тези насаждения през 2022 година се очаква добив на 800 килограма шишарки от бял бор и 400 килограма шишарки от смърч.

II. Регულიраци услуги - ползи от процесите в екосистемите

Водорегулираща и водозащитна услуга на горската растителност има огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции - водоохранна и водорегулираща. Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време. Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива. Екосистемите осигуряват смекчаване и регулиране на въздействията от промените на климата.

1. Водоохранна функция

Водоохранна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.1 в Доклада за ГВКС.

2. Водорегулиращата функция Водорегулираща функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.2 в Доклада за ГВКС.

3. Противоерозионна функция Противоерозионна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.3 в Доклада за ГВКС.

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите.

Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора. Повечето хора високо ценят красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което се отразява в широкия интерес към еко-пътеки, маршрути и обозначени панорамни места, както и при избора на къщи и жилища и готовността да се плати по-висока цена за красива гледка. Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери - изкуство, фолклор, архитектура, реклама и други. Хората ценят чувството си за принадлежност към родния край, което е свързано с отличителни черти на околната среда.

1. Образователна стойност

По време на седмица на гората се извършват съвместни дейности с учениците от училищата на територията на Община Гърмен.

2. Осигуряване на условия за рекреация и туризъм: на територията на ТП "ДГС Гърмен" са изградени кътове за отдих /беседки/ и много на брой чешми, които са по цялата територия на стопанството.

3. Естетична стойност на ландшафта На територията на стопанството попадат значими горски територии, фирмиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие. Тези горски територии са включени във ВКС 2 от Доклада за ГВКС.

4. Горите като източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност. Всички гори, които притежават културна ценност са включени във ВКС 6 от доклада за ГВКС.

Одобрил:

ПОДПИС:.....

ИНЖ. БИСЕР РУСКОВ

Директор на ТП „ДГС Гърмен

